

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno. Četrletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Laška misija v Mariboru.

Ker poznamo načela mednarodnega prava in pa načela navadne uljudnosti, nismo hoteli pisati o postopanju laške misije v Mariboru. Tudi ne smatramo našega časopisa za pravi forum, na katerem naj bi se razpravljalo tako delikatno vprašanje, čeprav smo se morali marsikaterikrat z vso silo brzdati, da nismo zapisali, če že ne ostre, pa vsaj kritične besede.

Poročila nemških, predvsem graških listov nas pa silijo, da izpregovorimo par besed o dejstvu, da nima italijanska komisija, ki do sedaj, ko to pišemo, še ni odšla iz Maribora, nobene oficelne naloge več in je tudi nikdar ni imela.

Italijanska misija ni prišla v Maribor kot oficijelna zastopnica entente, marveč kot nekako poskusno poslanstvo za namere, ki jih je hotela izvesti Italija. Italija je namreč nameravala v svoji veliki pohlepnosti raztegniti svojo že zdaj neupravičeno demarkacijsko črto do Zidanega mosta. Predvsem ji je šlo za naše premogokope v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku itd. V dosego tega svojega cilja so delali pod eno odejo z Nemško Avstrijo. Na štajerski in koroški meji so se hoteli srečati. Vendar si pa vseeno niso upali

brez povoda zasesti našega ozemlja. In naposled so iskali vsaj navidezen vzrok, ki naj bi jih na zunaj nekako kril ter jim zagotovilo poverilo entente za ta njihov korak.

In res se jim je posrečilo s takozvanim ljubljanskim in zaloškim dogodkom vznemiriti in pridobiti ententine diplomate v Parizu. Francoski ministrski predsednik Clemenceau se je zelo razjezil. In pariški vojni svet je sklenil 8. marca resolucijo, s katero pošilja v Ljubljano komisijo štirih generalov, ki naj preišče oni dogodek. Ugodili so torej Italiji ter nam tudi zažugali, kakor pravi resolucija: »Po udeležitvi dejstev bodo sklenjeni vsi potrebni koraki skupno s kaznijo krivcev in vse odškodnine in zadoščenja, ki bi se smatrala dolžna italijanski vladi«. Ta resolucija, ki jo je Clemenceau podpisal 10. marca, je grozila tudi z okupacijo in še energičnejšimi odredbami, ki bi jih komisija smatrala za potrebne.

S tem je dosegla Italija svoj namen. Že se je udajala veselju, da bo zasedla celo Slovenijo ter s tem dobila v roke vse one naše naravne zaklade, ki jih sama nima in brez katerih ne more gospodarsko obstojati. Pa tudi Nemci so postali oholejši, samozavestnejši. Bratstvo med Italijani in Nemci je postalo vedno bolj očitno. Gibanje nemških tolpa, med katere je slučajno zašel tudi kak italijanski alpinec, je postalo vedno

če mu tudi ta pokaže hrbet, mu nihče več ne more pomagati.

Tako se je zgodilo tudi nekemu kmetu doli na Dolenjskem nekje. Pravdal se je za svojo pravično dedščino, a povsodi so ga zavrnili. Tarnal in godrnal je čez gospodo in čez cel svet, pa ga je slišal nek Vrhnčan, kateri je na Dolenjskem kupal vino, ter mu rekel: »Očka, nikar se ne jezite in ne tarnajte! Pri cesarski gospodi ne poznajo pravice. Vse ste poskusili in niste prišli do svojega. Obrnite se še do najvišje oblasti in zatožite ji gospodo! Najvišja oblast in edino pravična oblast za vse sirčmake na svetu je na Vrhniki. Pritožite se pri njej in videli bode, da ne bo zastoj!«

»Jej, zlomka! to bom pa napravil!« vzklikne razveseljen kmetič, — »samo prosim Vas, da mi napišete naslov te oblasti, ker jaz ne znam ne pisati in ne brati in še slabe glave sem zraven. Stopil bom potem k sodnji ter prosil, da moje stvar pošljejo še na Vrhniko.«

»O, to pa Vam rad napravim! Ampak pri sodnji ne smete povedati, kdo Vam je povedal za to oblast; kajti gospoda se je močno boji!«

»Ah, kaj bom pravil! Samo naslov jim bom dal in zahteval, da pošljejo moje spise tjakaj.«

»Tako je prav! Tu imate naslov in delajte z njim kakor veste in znate, samo mene nikjer ne omenjajte!«

Kmetič je veselo spravil kos papirja z naslovom ter takoj drugi dan šel k sodnikom.

živahnejše. In mi na severni meji smo to najbolj čutili.

Komisija je prišla v Ljubljano. Najprvo so prišli samo trije generali, italijanski general Segre je le polagoma in po ovinkih dospel. Toda Italijanom zaloški in ljubljanski dogodek še ni prav zadoščal. Iskali so drugih incidentov, ki bi bolj držali. In hoteli so mirno ljubljansko prebivalstvo nahujskati, razburiti, da bi demonstriralo proti ententini komisiji štirih generalov. Raztrosili so namreč potom plačanega inozemskega časopisja lažnjive vesti, da je mirovna konferenca prisodila našo Goriško, Trst in Istro Italiji.

To se jim ni posrečilo.

Komisija je natančno preiskala zaloški dogodek glede sežgane italijanske trobojnice ter dogodek glede izgnane laške komisije iz Ljubljane.

In kaj je dognala preiskovalna komisija štirih ententnih generalov? Ljubljanski dopisni urad z dne 30. marca je poročal iz uradnega vira:

»Medzavezniška komisija, ki je prišla v Ljubljano po nalogu vrhovnega vojnega sveta v Parizu, da preišče takozvane dogodke v Zalogu z dne 12. februarja in v Ljubljani z dne 20. februarja, je zaključila svojo preiskavo z naslednjim uspehom:

Zaloškega dogodka ni bilo. Iz Ljubljane odstranjena laška komisija za kontrolo izvršitve premirja se bo zamenila z medzavezniško ko-

»Kaj pa že zopet Vi tukaj počnete?« ga nagovori starikav sodnik.

»Eh kaj? Našel sem najvišjo oblast, ki mi bo priznala pravico. — Glejte! Tukaj je naslov in prosim, da pošljete mojo stvar tej oblasti v presojo.«

Sodnik vzame listek in bere:

Zadnja in najvišja oblast

pod rudeče marelo

na Vrhniki.

Dolgo že nisi videl nasmeha na čmerikovem obrazu strogega sodnika, a ta naslov ga je spravil v dobro voljo. Obljubil je lahkovernemu kmetiču, da ugodí njegovim željam, a mesto, da bi odpisal zavrnjene spise na predloženi mu naslov, je samo tega razbobnal v svet in od tistega časa je zaslovela rudeča oblast — vrhniška rudeča marela.

Jaz sem poslušal očeta z odprtimi usti in ušesi ter mu bil hvaležen za pojasnilo.

Danes pa, ko tavam po svetu, ko izgubljen sin ter me obsojajo kot boljševika in upornika, sem se spomnil tudi očeta in rudeče oblasti.

»Bog živi očeta, marelo in tebe!« zakliče Vinko. »Jezik pa kaznuj in namočil!«

Že vidim, da si res boljševik, ker si se sukal že v mladosti okrog rudeče marele, zagodrnja Ivan ter zakroži ono fantovsko: kaj nam pa morejo, morejo... In končali smo s petjem, brez jeze in — obsodbe.

Rdeča oblast.

(Konec.)

»Ravno zdaj se noč in dan ubija z ljubljansko pritožbo proti megli. — Mislim, da v kratkem prejmete rešitev. Skoraj gotovo bo zmagala megla.«

»Oj, Tone, Tone! Ti si še vedno stari Tone! Ali bo tale tudi tako rezek kot si Ti?«

»Boš že videl, ako dočakaš, da mu zrastejo brke kakor meni. — No, zdaj pa pokaži, kaj imaš za želodec?«

»O tisto pa takoj! Tebi in Tvojemu fantu pa vedno vse!« je rekel krčmar ter nama prinesel okrepčila.

Jaz pa sem neprestano razmišljal o rudeči oblasti, katero sta prej omenila in o kateri do takrat še nisom prav nič slišal.

Očetu se je menda dozdevalo, da si z nečem ubijam glavo, zato me je vprašal: »No, kaj pa študiraš? Ali bi jo že rad pobrisal domov?«

»Zdaj še ne, ko ste Vi tukaj! — Ampak razmišljam o tisti rudeči oblasti na Vrhniki. — V kateri hiši pa je?«

»Ta oblast je na Grilcovem griču in pa pri sv. Trojici. Saj ondi še vedno razpno vojaki, kadar imajo vaje, svoje ogledovalne šotore. — Ali se ne spominjaš več? — Veš, ako se kdo toži in prepade, napravi pritožbo proti prvi razsodbi in jo pošlje višji gospodi. Ako mu tudi ta ne ugodí, se pritoži lahko še pri cesarju. In

misijo, katere član je tudi srbski častnik in ki ima nalogo repatriacije, izdajanja potnih listov ter olajšanja železniškega prometa. Italijanske, francoske ter angleške člane te komisije predstavijo dne 3. aprila generali Segre, Savy in Gordon ljubljanskim oblaštem, poveljnik Dravske divizije kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani general Smiljanič pa imenuje našega člana te komisije.

S tem je bilo torej dognano, da zaloškega dogodka ni bilo. Iz Ljubljane odstranjeno laško komisijo za kontrolo zvršitve premirja se je zamnila z medzavezniško komisijo.

S to razsodbo so bile pa tudi uničene vse imperialistične nade Italije, da bi zasedla naše slovensko ozemlje do Zidanega mosta. Izjalovili so se pa tudi upi naših sosedov in pa seveda predvsem mariborskih Nemcev.

Natančno smo torej obrazložili namen, ki sta ga imela Italija in Nemška Avstrija z našo slovensko deželo. S tem je tudi popolnoma jasno povedano, kakšno nalogo je imela vršiti v Mariboru italijanska misija in čemu je iskala stika edinole z nemškimi krogi.

Ko je bilo pa dognano, da zaloškega dogodka sploh ni bilo, in ko je bilo jasno, da se je Italija nesmrtno blamirala in da so se razpršile vse njene nade, tedaj je izgubila za Italijo vsak pomen takozvana „misija“ italijanske komisije v Mariboru.

S tem smo povedali vse! Kdor nas je hotel razumeti, nas je razumel.

Italija, Anglija in naša pristanišča.

Dobili smo značilno brzojavko, ki pravi: „Lugano, 4. aprila. Italijanski listi nadaljujejo svojo polemiko proti držanju vodilnih angleških krogov glede vprašanja, komu naj se prisodi Reka. To opozicionalno stališče Anglije napram italijanskim zahtevam na Reko smatrajo splošno kot posledico intrig od strani neke velike britanske ladjeplovne družbe, ki je baje sklenila pogodbo z Jugoslavlani glede monopolizacije brodogoja in pristanišča na Reki. „Giornale del Popolo“ piše: Če bi se končno izkazalo, da je vsa od Italije prelit kri napram interesom kake skupine špekulantov brezpomembna, tedaj bi bila vojna zastoj in bi se v deželi dvignil javen upor. „Messagero“ izvaja: Za zdaj odklanjamo od sebe sumnjo, da je angleška vlada sporazumna z infamijo, ki so jo zasnovali na Angleškem v našo neizmerno škodo. Intriga angleških finančnih krogov, ki se skriva za najmočnejšo ladjeplovno družbo sveta, da nas oropa Reke, bi pomenjala najsovrážnejše, in največjega zaničevanja vredno izdajstvo, ki si ga moremo misliti: izdajstvo prijatelja.“

Mi sicer sprjemamo vse vesti, ki se zdaj raznašajo in razširjajo, s precejšnjo rezervo, vendar se nam pa zdi ravno ta vest precej oziroma popolnoma verjetna.

Anglija ima največ interesa na Trstu in Reki, ki sta edini razviti trgovski pristanišči, ki vežeta dežele bivše Avstro-Ogrske, pa tudi Srbije in Rumunije z Jadranskim morjem. In naravno je, da Anglija ne bo prepustila teh dveh pristanišč brez vsega Italiji, ko je vendar Anglija navezana pri uvozu svoje mogočno razvite trgovine in industrije na njo, dočim Italija nima nikakršne industrije in prav neznačajno trgovino. Anglija aspirira nedvomno na ti dve pristanišči iz trgovskih ozirov, ki so pa pri vsej nišni zunanji politiki odločilni, dočim zahteva Italija Trst in Gorico iz imperialistično-strategičnih ozirov.

Anglija se bo nedvomno zadovoljila z nekako kontrolo in pa s tem, da se ji bodo dovolile posebne prednosti glede trgovine in industrije. Upajmo, da se bo tudi ta boj teh

dveh dosedanjih zaveznic izbojeval v našo korist.

Političen pregled.

Maribor ostane naš! Bern, 4. aprila. (Slovenec.) Vprašanje Maribora se more smatrati več ali manj za rešeno v našo korist. Vse spletke Nemcev in italijanske komisije na Dunaju so bile brezuspešne.

Z naše severne meje. Ljubljanski dopisni urad poroča dne 4. aprila zvečer iz uradnega vira: Nemci so včeraj popoldne streljali na našo posadko pri Dulah, zvečer pa na Sv. Lovrenc pri Dravogradu od treh strani. Istočasno so obstreljevali Rabenstein. Dne 3. t. m. ob 10. uri popoldne in ob 6. uri popoldne so Madžari streljali na našo stražo pri Veržeju. Izgub nimamo. — Položaj je drugod neizpremenjen.

Naša armada. LDU Belgrad, 4. aprila. Po načrtu, ki ga je izdelalo vojno ministrstvo, se bo osnovalo v kraljestvu SHS 47 pehotnih polkov. Odpravijo se polki tretjega poziva, ki so bili do sedaj uvedeni v Srbiji, in naši črnovojniški polki. Vse kraljestvo se razdeli na štiri armadne oblasti.

Parlamentarne počitnice. Beograd, 4. aprila. Parlamentarne počitnice se bodo začele prihodnji petek in bodo trajale do četrtega po beli nedelji. Ta čas bodo poslanci šli med ljudstvo, da mu poročajo o notranjem in zunanjem političnem položaju.

Zapisnega novih ministrov. Beograd, 4. aprila. Danes popoldne so bili na dvoru pri regentu Aleksandru zapriseženi novi člani vlade. Ministra Gostinčarja in dr. Poljana je zaprisegel katoliški župnik iz Zemuna, Marinkoviča pravoslavni duhovnik, Gluhića pa muftija.

Blokada odpravljena. LDU London, 2. aprila. (KDU.) Reuterjev urad javlja: Sklenilo se je, odpraviti blokado, ne samo proti Poljski in Estonski, temveč tudi proti Nemški Avstriji in proti pokrajinam, ki so jih zasedli Srbi in Romuni. Mednarodna komisija s sedežem na Dunaju naj bi izvoz iz Nemške Avstrije v Nemčijo zabranjevala. Kakor je Reuterjev urad dalje izvedel, ta odprava blokade za Ogrsko ne velja.

Važna italijanska izjava v Trstu. LDU Coltano, 3. aprila. (Brezlično) „Agenzia Radio“ brzojavlja iz Trsta: Tukaj se pojavlja želja, da se čimprej obnovi trgovski promet z Nemško Avstrijo, Jugoslavijo in Čehoslovaško, kajti Trst se smatra za naravno luko teh držav.

Dnevne novice.

Javen shod JDS se vrši v Račjem danes, v nedeljo popoldne ob treh. Govori dr. Koderman.

Demobilizacija naše armade. Beogradska „Pravda“ poroča, da pošlje vlada na dopust vse vojake od 38. do 48. leta.

Nemške solze. Neradi močimo svoje prste v gnojnico, s katero pita graško časopisje svoje bralce. Vendar pa hočemo v ilustracijo, kakšnih sredstev se poslužuje popolnoma poraženi, poteptani in do tal ponižani nemški narod, navesti par vrstic iz predvčeršnjega „Grazer Tagblatt“, v katerih opisuje odhod italijanske takozvane misije iz Maribora. List pravi: „Kakor znano, je bila generalu Mastru italijanska vojaška komisija od njenega prihoda v Mariboru trn v oči. Zdej se mu je žal posrečilo, da se jih izžene. Baje je ta komisija delovala prestrankarsko v nemškem smislu. Mariborsko prebivalstvo pa smatra, da se je poslovalo odposlanstvo antante, ki je, strogo na Wilsonovem stališču stoječe, za svojega bivanja zato krbeča, da se jugoslovanske kršitve niso preveč razširile ter niso zavzele prenevarnega značaja.“ Mi smo v svojem uvodniku

jasno in določeno povedali, kakšno nalogo je vršila ta vojaška komisija v Mariboru in kakšni so bili povodi, da je morala oficijelno prenehati s svojim delom. Temu nimamo ničesar pristaviti. Obrachamo se pa na naslov mariborskih Nemcev ter jih vprašamo, kakšno vlogo so pa oni igrali. Nočemo še danes izvajati naravnih posledic iz dejstev, ki smo jih ugotovili v svojem uvodniku, ker bo o tem govorila prihodnost tako jasno in tako glasno, da bo gotovi gospodi odmevalo.

Nemci napovedujejo porotno obravnavo za 8. april. Tako vsaj poroča „Grazer Tagblatt“. Pred porotno sodišče naj pride kakih 28 Mariborčanov, ki naj se kot nedolžne žrtve zaradi tega pokore, da ostane Maribor nemški. Prvič: Nam do danes ni ničesar znanega o tej porotni obravnavi, ker je porotno zasedanje končano. Drugič: Če so nedolžni, ne bodo trpeli. Tretjič: Maribor ne bo nemški, marveč naš — slovenski.

Nemška predrznost in nesramnost. Kmetica je prinesla na trg jajca v opoldanskem času, ko jih že nikdo več ni prodajal in jih je nudila kupcem cenejše, kakor pa so bile dopoldne. Kajpada jih je hitro prodala. Tudi neka nemška gospa jih je kupila nekaj komadov in bi jih bila rada še več. Na nemško vprašanje odgovori kmetica slovensko, da so že vsa odana. „Ja, wenn ich das verstehen würde. Müssten's deutsch reden!“ odvrgla je ohola Nemka, dobila pa je tudi takoj od mene, ki sem bil navzoč, temeljito pojasnilo, da mora pač ona — Nemka — se potruditi in govoriti slovenski, če hoče kaj od Slovenke kupiti, ne pa narobe. Slovenke prav lahko prodajo takim, ki govorijo slovenski, njim se torej ni treba še le učiti nemški, najmanj pa tukaj v Jugoslaviji! Res, predrzni in nesramni pa znajo biti Nemci v ključu temu, da jim že voda v grlo teče! Jim bo treba poduka na ta način, da brez slovenščine sploh ne bodo nič mogli kupiti. S tem se jih bo najhitreje ozdravilo.

Reminiscenca. Bilo je dne 27. januarja t. l. ob poluene pop., ko sem srečal v drevo-redu nasproti slovenski cerkvi neko gospo ne posebno prikupljive vnanjosti. Svojo zeleno jopo je imela odličeno s frankfurtarico, istotako je bila okinčana tudi deklica, ki je šla poleg. Gospa je bila vsa razburjena, kar zaplesala je same navdušenosti in klicala: „Heil, heil!“ Nix mehr živijo! Marburg ist deutsch. Jetzt können mich die Windischen schön einsperren. Heil! In deklica je dostavila: „Die windischen Glocken läuten schon wieder!“, na kar jo je gospa — menda mati — potroštala: „Wird nimmer lang läuten!“ — Poteklo je že precej časa od takrat, zvon v slovenski cerkvi še vedno zvoni, pa tudi dotično gospo še vedno vidim, kako hodi kupovat k slovenskim kmeticam ta ljubi slovenski kruhek. Zanimal sem se za njo in izvedel, da nosi res pristno germansko ime menda še iz Arminijevih časov. Po svojem možu se namreč piše — Majerič.

Sami sebe tolčejo po zobeh. Kakor je preiskava dognala, je neki četovodja zvesto spremljal italijansko misijo. Pri tem se je zgodila nesreča, da je ta četovodja odnesel laškemu stotniku okoli 1300 lir, ki mu jih je dal ta v namen, ki menda do danes še ni popolnoma pojasnjen. Naravnost smešno pa je, kaj zahtevajo zdaj mariborski Nemci potom svojega glasila „Grazer Tagblatt“, naj naš general Maister vrne kar 3000 lir. Ko bo zadeva glede teh lir popolnoma končana, bodo mariborski Nemci nekoliko drugače gledali, nego gledajo danes.

Na naslov višjemu šolskemu svetu. Sodni okraj Sv. Lenart spada od nekdanj v političnem oziru k okrajnemu glavarstvu v Mariboru. Bil je zato tudi v šolskem oziru prideljen temu glavarstvu in to tako, da je bil mariborski načelnik okrajnega šolskega sveta nadzornik v Mariboru, ravno tako uradni zdravnik, in da so se tam vršile učiteljske konference. Mal pogled na zemljevid kaže tudi, da leži ta okraj najbližje Mariboru, da vodijo tje vse ceste, ker je Maribor ne samo politično, marveč tudi trgovsko središče. Modrost nekega v višjem šolskem svetu pa nas je osrečila drugače. Okraj, ki je v šolskem oziru po zaslugi blago-

pokojnega Dreflaka in avstrijske vlade tako zanemarjen, kakor malokateri, priklopil se je naenkrat — Ljutomeru. Mož, kateri je to pogruntal, očitno ne pozna komunikacij na naši severni meji, sicer bi priklopil okraj raje Brežicam, ker bi to bilo kakor za glavarstvo tako za učiteljstvo mnogo ugodneje. Dokaz. V Maribor se vozijo od vseh far skoraj vsaki dan vozovi. Za dobro besedo in primerno plačilo se še dobi voz, ker ima kmeti večinoma sam tudi tam nekaj opraviti. Z enim dnevom pa je gotovo opravljena najdaljša konferenca, kakor tudi obisk pri zdravniku in nadzorniku. Če hočeš v Ljutomer, moraš najprej v Radgono. Najbližja šola je od Radgone 15 klm, najdaljša 40 klm. Vlaki vozijo iz Radgone ob 4. uri 22 zjutraj in ob 8. uri 05 večer. Če hočeš tedaj nekdo od sv. Barbare v Ljutomer je najkrajša pot sledeča: Če ima v soboto ob 9. uri konferenco v Ljutomeru mora se odpeljati v petek ob 10. uri večer, da ne zamudi vlaka ob 4. zjutraj v Radgoni, in v njegovo veselje je potem že ob 5. zjutraj v Ljutomeru da si sme ogledati vse znamenitosti tega. Če konferenca ne traja čez 5. uro večer, se lahko odpelje in pride približno ob 7. uri v Radgono. Kot skrben oče se zbrše takoj na voz in če ima srečo in dobre kosti lahko sliši jutrnico v nedeljo zjutraj že zopet pri sv. Barbari. Takšna pot je posebno priporočljiva za one, ki so namenjeni k uradnemu zdravniku. Neglede na telesne muke pa pride k temu že denarno vprašanje. Danes ni voznička, kateri bi vozil takšno pot pod 300 kron. V koliko so to Brežice na boljšem. Od Barbare v Maribor je dobro uro peš — voznički nič ne stane. V treh urah bode brzovlak v Brežicah, na potu v Mariboru pa si lahko opravi vse gospodarske nakupe. Če tedaj res ni več mogoče podrediti lenarškega okraja Mariboru — prosimo vsaj za — Brežice — in ne za Ljutomer. Dr. M. G.

Zborovanje slovenskih strank v Ljubljani. Kakor je Ljubljanski dopisni urad izvedel iz poučenih krogov, namerava vlada po Veliki noči odposlance, vseh treh slovenskih strank v Ljubljano sklicati na daljše zborovanje.

Mednarodna komisija v Ljubljani. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 3. aprila: Izvršujoč sklep četverglasne komisije z dne 29. marca, so danes italijanski general Segre, francoski general Savy, britanski general Gordon ter srbski general Smiljanić predstavili predsedništvu Deželne vlade za Slovenijo italijanske, francoske, angleške ter srbske člane mednarodne komisije, ki začne v Ljubljani poslovati z današnjim dnem in ki bo v imenu zaveznikov oskrbovala repatriacijo beguncev, izdajanje potnih listov za zasedeno ozemlje. — Italijanski, francoski in angleški člani te komisije so se bili poprej predstavili poveljništvu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Prehod na Ogrsko je najstrožje prepovedan. Vsakdo, ki bi skušal prekoračiti demarkacijsko črto, bo aretiran. Prehod je mogoč samo preko Slovenije pri Ptuj, in sicer samo za zlužbeno potujoče osebe. Take propustnice daje poveljstvo 4. armade v Zagrebu in poveljstvo dravske divizije v Ljubljani.

Nov učni pripomoček za pouk zgodovine je »Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov«, ki jo je spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru. Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani jo je z odlokom z dne 28. marca 1919, št. 1457 kot učni pripomoček srednji in ljudskošolski mladini priporočilo. Cena K 1.—, po pošti K 1.20, pri naročbi nad 50 iztisov dobe gg. učitelji 10% popusta. Razpošilja jo pisatelj Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Krožku mestnih uslužbencev v Mariboru so darovali: Gnušek Alojz 20 K. Iskrena hvala! Posnemajte!

Neupravičeno trgovanje in veriženje. V zadnjem času je doseglo zakotno trgovanje, prekupčevanje in s tem združeno veriženje in draženje raznega blaga, zlasti tistega, ki prihaja k nam preko demarkacijske črte, tak obseg, da postoja že občutno zlo v moralnem in gospodarskem oziru. Zlasti nepoklicani delomrži elementi, celo mladina in ženske, so se posvetili temu dobičkanosnemu poslu, ki mu je edini namen na lahek in nepravilen način doseči velike dobičke, ki ostanejo državi skriti in obdačenju nedosežni ter pospešujejo samo zapravljivost in lahkomišljenost te vrste ljudi. V enaki meri pa je občutno oškodovano tudi kupujoče občinstvo, zlasti ubožnejši sloji, ker gre blago skozi dolgo vrsto verižnih trgovcev in doseže nesorazmerno visoke cene, predno pride v roke konsumentu. Da se odpomore temu zlu, je dala vlada podrejenim oblastim strogo ukaz, da zasledujejo to zakotno, od neupravičencev izvrševano trgovino, strogo kaznujejo prestopke obrtnega reda in v vsakem slučaju veriženja in draženja blago zaplenijo.

Še vedno tihotapstvo. Iz Sv. Barbare pri Mariboru nam poročajo, da vozijo tam dan na dan tihotapci konje in drugo blago čez mejo v Nemško Avstrijo. Tako je tudi gostilničar F. B. vtihotapil konje čez mejo. Čudno je le, da naši orožniki tega ne vidijo, čeprav jih opetovano opozarjajo na to in čeprav je le edina pot, ki vodi v Nemško Avstrijo.

Nove družinske nakupovalne izkaznice za podnajemnike, se bodo izdajale za osebe z začetnicami: A B C dne 7. aprila, D E F G dne 8. aprila, H J dne 9. aprila, K dne 10. aprila, L M dne 11. aprila, N O dne 12. aprila, P R dne 13. aprila, S dne 14. aprila, T do Z dne 15. aprila vsakokrat med ½9. in 11. uro dopoldne na Mestnem trgu št. 6. Z ozirom na omejene prostore se prosi občinstvo, da se drži strogo navedenih ur. Prinesti se mora dosedanja nakupovalna izkaznica in prijavnica. Osebe, ki imajo pravico na izkaznico za težke delavce, morajo zahtevati potrdilo delodajalca.

Prenavdušen nemški šolski sluga. V četrtek zvečer je dobil šolski sluga na ženskem učiteljsišču, Ludovik Wetzlinger, posebno veselje. V Dravski ulici je začel psovati Jugoslovane z besedami: „Windische Bagasch! Ich bin nicht hinterlistig, ich bin ein Kärntner und sage offen „Windische Bagasch!“ Zato je dobil pet dni zapora. Priporočili so ga pa tudi šolskemu vodstvu, da ga odpošje tja, kamor ga vleče njegovo srce.

Franca Stonyja, ki je v četrtek odnesel trgovcu Ignaciju Rosenbergu, kakor smo že poročali, za par tisoč blaga, so v petek popoldne ob štirih popoldne aretirali. 31. marca je še v hotelu »Meran«, kjer je bil prej uslužben, ukradel vratarju tega hotela, Otonu Kerschbaumu eno črno poletno suknjo v vrednosti 350 kron, eno sivo poletno suknjo v vrednosti 350 kron in več drugih stvari. Hotelirju Friedlu je odnesel siv klobuk, dva kilograma masla in več drugih stvari. Pri Stonyju so dobili 538 kron, več oblek in perila, o čemer Stony ne ve, kje da ga je dobil.

Aretirali so Romualda Merherja, brezposelnega železničarja, ki je osumljen, da je poskusil vlomiti v stanovanje trgovca Franca Opelko na Koroški cesti št. 39.

Nepošten trgovski sluga. Aretirali so na ovadbo Franca Kollmanna tvrdke Martinz devetnajstletnega slugo Aleksandra Pilsa, ki je bil pred tremi meseci izstopil iz službe omenjene tvrdke. Osumljen je, da je tam blago kradel ter ga potem prodajal. Hišna preiskava je dognala, da je vse polno igrač in drugih predmetov te tvrdke skritih. Sumi se, da se je že dalj časa pečal s to »kupčijo«.

Učenec za knjigovoznico se sprejme takoj v trgovini V. Weixl, Glavni trg 22.

Poziv

vojaškotaksnim obvezancem k
zglasitvi.

Glasom naredbe deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani z dne 7. marca 1919 št. 398 ter z dne 24. marca 1919 št. 1181 se predpisuje za leto 1919 voj. taksa tudi letnikom 1892—1896.

Vojaškotakсни obvezanci imenovanih letnikov se morajo nemudoma javiti pri občinskem uradu svojega sedanjega bivališča. Zglasitve so oproščeni le oni, ki so dokončali predpisano vojaško prezenčno službo.

Bivajočim v Mariboru se je zglasiti v mestnem vojaškem uradu, Stolni trg št. 5.

Tistim, ki so se dolžni zglasiti, pa predpisane zglasitve ne izvrše pravočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkah nepopolno, se sme naložiti globa 50 K. Vojaškotakсни obvezanci, ki v svojih zglasitvah vedoma kaj zamolče ali neresnično napovedo, se kaznujejo, v kolikor dejanje ne utemeljuje čina, ki ga je po občnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznivo dejanje, z globo do 500 K in pri posebno obtežujočih okoliščinah do 1000 K. Kadar denarne kazni ni mogoče izterjati, se izpremeni v zaporno kazen.

Vrhutega ima politična oblast pravico, da takrat, kadar se zglasitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno, na podstavi znanih podatkov ali podatkov, ki se uradoma doženejo, takoj doloci voj. takso.

Mestni magistrat Maribor, dne 1. aprila 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

☛ priporoča se občinstvu. ☚

I. in največja jugoslovanska
tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

☛ barva vedno vsakovrstno blago

☛ čisti obleke

☛ pere vsakovrstno perilo, po katero pošlje brezplačno na dom

☛ svetlolika ovratnike, zapestnice, srajce

Jos. Reich

Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip šte. 4
Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

KONCERT

se vrši danes v nedeljo popoldne v gostilni

„Plzenjska pivnica“

Freihaus ulica

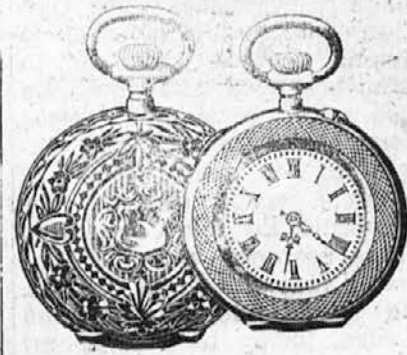
Vstop prost.

Izborna vina.

Začetek ob 5. uri.

**Otvoritev
mizarske obrti!**Dovoljujeva si uljudno naznaniti, da
sva z 1. aprilom otvorila v Luter-
jevi ulici št. 5**stavbeno in pohištveno mi-
zarsko obrt.**Trudila se bova svoje odjemalce
kar najsolidnejše postreči. Za obilen
obisk se priporočata**Franc Bela in Maks Peterlič.****Raznašalci časopisov**se sprejmejo v upravnistvu „Mari-
borskega delavca“.**FRANC ŠKET**

sedlar in lakirnik za vozove

Maribor, Cvetlična ul. 9se priporoča za
vsa taka dela.**Goveja kri**se odda po 50 vinarjev od ene živine v SHS
garnizijski klančnici Maribor, Melje. 3—3Priporočani eni
občinstvu svojo
bogato zalogo
vsakovrstnih
žepnih in sten-
skih ur, velika
izbira v zlatini
in srebrnini, po-
pravila različnih
ur in gramofon-
ov izvršujem
dobro in po niz-
kih cenah.**Lovrenc Stojec, urar, Maribor**
Tegetthoffova cesta št. 30.**Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!****Čevlji po K 21.50 do K 40.50**z usnjatimi in lesenimi podplati se dobe, dokler je še kaj zaloge, v
skladišču tovarne 6—4**P Eter K O zina & Ko., Ljubljana in sicer:**otroški, št. 25 do 28 po K 21.50, dekliški, št. 29 do 35 po K 27.—,
ženski, „ 36 „ 42 „ K 36.—, moški, „ 40 „ 46 „ K 40.50.

Prekupci dobe popust. — Priporoča se osebni nakup.

**V sredo, dne 9. aprila 1919 ob 8. uri zvečer v
Mariboru v veliki Götzovi dvorani****Sinfonični koncert****virtuoza na gosli Zlatko Balokovića**s sodelovanjem vojaške godbe za Spodnji Štajer pod vodstvom ka-
pelnika Herzog-a.**V S P O R E D :**

1. Em. Beran: Dve legendi (F-dur—As-dur)
2. Cam. Saint-Saëns, III. koncert. (H-moll)
op. 61.
Gosli: Zlatko Baloković.
3. Ant. Dvořák: Ouvertura k operi »Kmet na-
vihanec«.
4. a) Otokar Sevcik: Bretislav, op. 10
b) Krezma Josefović: Iz hrvatskog primorja

- c) Pablo de Sarasate: Ciganski napjevi,
op. 20
Gosli: Zlatko Baloković.
- ODMOR.
5. Henr. Wieniawski: Fantazija (Faust), op. 20
Gosli: Zlatko Baloković.
6. Karol Goldmark: Sakuntala. Ouvertura.
Op. 13.